

This Question Paper consists of **48** questions and **23** printed pages.

ఈ ప్రశ్నాపత్రము **48** ప్రశ్నలు మరియు **23** ముద్రిత పేజీలను కలిగినది.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

రోల్ నం.

9132

PSYCHOLOGY
(మనోవిజ్ఞానశాస్త్రము)
(222-T)

Code No. **70/S/O/T**
కోడ్ నం.

SET/సెట్ **A**

Day and Date of Examination

(పరీక్ష యొక్క తేది మరియు సమయము)

Signature of Invigilators 1.

(ఇన్విజిలేటర్ల యొక్క సంతకాలు)

2.

General Instructions :

1. Answers of **all** the questions are to be given in the Answer-Book given to you.
2. **15** minutes time has been allotted to read this Question Paper. The question paper will be distributed at **02.15** p.m. From **02.15** p.m. to **02.30** p.m., the students will read the question paper only and will not write any answer on the Answer-Book during this period.
3. Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
4. Please check the Question Paper to verify that the total pages and total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
5. For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question, i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
6. All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
7. Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
8. Write your Question Paper Code No. **70/S/O/T**, Set **A** on the Answer-Book.
9. The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

70/S/O/T/222-T-A

సామాన్య సూచనలు.

1. అన్ని ప్రశ్నలకు మీకు ఇచ్చిన సమాధాన-పత్రంలో మాత్రమే సమాధానాలు రాయాలి.
2. ఈ ప్రశ్నాపత్రాన్ని చదవటానికి 15 నిమిషాల సమయం కేటాయించబడినది. ప్రశ్నాపత్రం మధ్యాహ్నం 02.15 గంటలకు వంపిణీ చేయబడుతుంది. మధ్యాహ్నం 02.15 నుండి 02.30 గంటల వరకు విద్యార్థులు ప్రశ్నాపత్రాన్ని మాత్రమే చదువుతారు మరియు ఈ వ్యవధిలో సమాధాన-పత్రం పై ఎలాంటి జవాబులు రాయరాదు.
3. అభ్యర్థి తన రోల్ నంబరు ప్రశ్నాపత్రంలోని తొలి పుటపై వేయాలి.
4. ప్రశ్నాపత్రంలోని మొత్తం పుటల సంఖ్య, ప్రశ్నపత్రం తొలిపుట పై భాగంలోని పుటల సంఖ్యతో సరిపోయిందో లేదో సరిచూచుకోవాలి. ప్రశ్నలు వరుసక్రమంలో ఉన్నది, లేనిది కూడా సరిచూచుకోవాలి.
5. సంక్షిప్త (ఆబ్జెక్టివ్) ప్రశ్నలలో ప్రతి ప్రశ్నకు (A), (B), (C) మరియు (D) అనే నాలుగు జవాబులున్నాయి. సరైన సమాధానం గుర్తించి, మీకిచ్చిన సమాధాన పత్రంలో రాయాలి.
6. సంక్షిప్త (ఆబ్జెక్టివ్) ప్రశ్నలకు వేరుగా సమయం కేటాయించలేదు. అన్ని ప్రశ్నలకు నిర్ణీత గడువులోగా జవాబులు రాయాలి.
7. సమాధానాల పుస్తకంలో ఎటువంటి గుర్తులు, సంజ్ఞలు, రోలు నంబరు వేయరాదు. దీన్ని అతిక్రమించిన వాళ్లు అనర్హులుగా గుర్తింపబడతారు.
8. ప్రశ్నపత్రం కోడ్ నెం. 70/S/O/T, Set **A** సమాధాన పత్రం మీద రాయాలి.
9. ప్రశ్నాపత్రం రెండు భాషలలో ఉన్నది (బైలింగ్వల్), ప్రశ్నలకు సంబంధించిన అనుమానమేదైన వచ్చిన అభ్యర్థి ఆంగ్ల భాగమును సంప్రదించి అనుమానమును తొలగించుకొనవచ్చును.

PSYCHOLOGY
(మనోవిజ్ఞానశాస్త్రము)
(222-T)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

సమయం : 3 గంటలు]

[గరిష్ట మార్కులు : 100

Note : (i) This question paper consists of **48** questions in all.

(ii) **All** questions are **compulsory**.

(iii) Marks are given against each question.

(iv) **Section – A** consists of :

(a) Q. No. **1** to **20** – Multiple Choice type Questions (MCQs) carrying **1** mark each. Select and write the most appropriate option out of the four options given in each of these questions.

(b) Q. No. **21** to **32** – Objective type questions Q. No. **21** to **29** carry **2** marks each (with **2** sub-parts of **1** mark each) and Q. No. **30** to **32** carries **4** marks each (with **4** sub-parts of **1** mark each). Attempt these questions as per the instructions given for each of the questions **21-32**.

(v) **Section – B** consists of :

(a) Q. No. **33** to **38** – Very short answer type questions carrying **2** marks each to be answered in the range of **30** to **50** words.

(b) Q. No. **39** to **44** – Short answer type questions carrying **3** marks each to be answered in the range of **50** to **80** words.

(c) Q. No. **45** to **48** – Long answer type questions carrying **5** marks each to be answered in the range of **80** to **120** words.

గమనిక : (i) ఈ ప్రశ్నావళిములో 48 ప్రశ్నలు కలవు.

(ii) అన్ని ప్రశ్నలకు తప్పనిసరిగా జవాబును రాయాలి.

(iii) ప్రతి ప్రశ్నకు ఎదురుగా మార్కులు ఇవ్వబడినవి.

(iv) విభాగము - A లో ఉన్నవి.

(a) ప్రశ్న 1 నుండి 20 వరకు బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు 1 మార్కు ఇచ్చిన 4 జవాబులు నుండి సరైనదానిని ఎంపిక చేసి వ్రాయండి. కొన్ని ప్రశ్నలకు అంతర్గత చాయిస్ ఇవ్వబడినది. అలాంటి ప్రశ్నలలో ఏదో ఒక చాయిస్ కు మాత్రమే జవాబు వ్రాయండి.

(b) ప్రశ్న 21 నుండి 32 ఆబ్జెక్టివ్ ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు 2 మార్కులు. (ప్రతి ఉపవిభాగానికి 1 మార్కు) ప్రశ్న 30 నుండి 32, 4 మార్కులు కలిగి ఉండును. (నాలుగు ఉపవిభాగాలు 1 మార్కు చొప్పున). ఈ ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన సూచనల ప్రకారము వ్రాయండి.

(v) విభాగము - B లో ఉన్నవి.

(a) ప్రశ్న 33 నుండి 38 చాలా చిన్న జవాబు ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు 2 మార్కులు. జవాబు 30 నుండి 50 పదాలలో వ్రాయండి.

(b) ప్రశ్న 39 నుండి 44 చిన్న జవాబు ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు 3 మార్కులు. జవాబు 50 నుండి 80 పదాలలో వ్రాయండి.

(c) ప్రశ్న 45 మరియు 48 దీర్ఘ సమాధాన ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు 5 మార్కులు. జవాబు 80 నుండి 120 పదాలలో వ్రాయండి.

SECTION – A

విభాగము – A

1. Combination of characteristics that indicates an individual's capacity to acquire some specific skill or knowledge after training is called : 1

- (A) Interest (B) Attitude
(C) Aptitude (D) Value

ఒక వ్యక్తిలో ఏదైనా నిర్దిష్ట నైపుణ్యం లేదా జ్ఞానాన్ని శిక్షణ తర్వాత పొందగల సామర్థ్యాన్ని సూచించే లక్షణాల కలయిక

- (A) ఆసక్తి (B) నైపురి
(C) సహజ సామర్థ్యం (D) విలువ

2. Identify the better tool to collect data instantly. For example media tried to analyze the responses of the people across the country after the attack by terrorists in Mumbai. 1

- (A) Observation (B) Psychological test
(C) Survey (D) Case study

ముంబై ఉగ్రవాది తర్వాత దేశ వ్యాప్తంగా ప్రజల స్పందనను విశ్లేషించడానికి మీడియా ప్రయత్నించినప్పుడు, తక్షణమే డేటాను సేకరించడానికి ఏది ఉత్తమమైన సాధనం ?

- (A) పరిశీలన (B) మానసిక పరీక్ష
(C) సర్వే (D) సందర్భ పరిశీలన

3. _____ method helps to describe a phenomenon in a laboratory or natural setting. It can be of participant or non-participant types depending on the role of observer. 1

- (A) Experimental (B) Observation
(C) Case study (D) Interview

ప్రయోగశాల లేదా సహజ వాతావరణంలో ఒక దృగ్విషయాన్ని వర్ణించడానికి ఈ పద్ధతి సహాయపడుతుంది. పరిశీలకుని పాత్రను బట్టి, ఇది పాల్గొనేవారి లేదా పాల్గొననివారి రకాలుగా ఉంటుంది.

- (A) ప్రయోగాత్మక (B) పరిశీలన
(C) సందర్భ పరిశీలన (D) ముఖాముఖి

4. Identify the approach to study psychological process in the following statement :
“This approach mainly focuses on the study of information processing capacity of the individual in terms of perception, remembering, thinking, language, reasoning, problem solving and decision making which are called higher mental processes.” 1

(A) Behavioural (B) Cognitive
(C) Humanistic (D) Psychodynamic

కింది వాక్యంలో మానసిక ప్రక్రియను అధ్యయనం చేయడానికి ఏ విధానాన్ని ఉపయోగించారో గుర్తించండి.

ఈ విధానం ప్రధానంగా ఒక వ్యక్తిలో సమాచార ప్రక్రియ సామర్థ్యాన్ని అధ్యయనం చేయడం పై దృష్టి పెడుతుంది. దీనిలో అవహాన, జ్ఞాపకశక్తి, ఆలోచన, భాష, తార్కికం సమస్య పరిష్కారం మరియు నిర్ణయం తీసుకోవడం వంటి ఉన్నత మానసిక ప్రక్రియలు ఉంటాయి.

(A) ప్రవర్తనా (B) సంజ్ఞానాత్మక
(C) మానవతావాద (D) మనోగత్యాత్మక

5. The study of _____ focuses on the extent and kind of variations or similarities among people on some of the important psychological aspects such as intelligence, personality, interest and aptitude. 1

(A) attitude (B) variations
(C) individual differences (D) aptitude

వ్యక్తిగత భేదాల అధ్యయనం అనేది తెలివితేటలు, వ్యక్తిత్వం, ఆసక్తి మరియు ఆప్టిట్యూడ్ వంటి కొన్ని ముఖ్యమైన మానసిక అంశాలలో ప్రజల మధ్య ఉండే వైవిధ్యాలు లేదా సారూప్యతల పరిధి మరియు రకాన్ని తెలుసుకోవడం పై దృష్టి పెడుతుంది.

(A) వైఖరి (B) వైవిధ్యం
(C) వ్యక్తిగత భేదాలు (D) సహజ సామర్థ్యం

6. Which out of following is not a dimension discussed in five factor theory of personality ? 1

(A) Neuroticism (B) Extraversion
(C) Openness to Experience (D) Contentment

వ్యక్తిత్వానికి సంబంధించిన పంచకారకాల సిద్ధాంతంలో చర్చించని కోణం కింది వాటిలో ఏది

(A) స్వభావ దోషం (B) బహిర్ముఖత్వం
(C) అనుభవాలకు తెరచి ఉండటం (D) సంతృప్తి

7. Ashok has a high need for _____ because he likes to study and investigate new things.

1

- (A) love (B) nurturance
(C) exploration (D) achievement

అశోక్ కు ఎక్కువగా కోరిక ఉంది, ఎందుకంటే అతనికి కొత్త విషయాలను అధ్యయనం చేయడం మరియు పరిశోధన చేయడం అంటే ఇష్టం.

- (A) ప్రేమ (B) పోషణ
(C) అన్వేషణ (D) సాధన

8. Young people learn aggression through watching the actions of others (models). Television programmes and movies provide much of the learning to the young people. When children watch violence on TV, they tend to learn such behaviour. This is an example of;

1

- (A) Skill learning (B) Verbal learning
(C) Observational learning (D) Concept learning

యువత ఇతరుల చర్యలను (మోడల్స్) చూడటం ద్వారా దూకుడుగా ప్రవర్తించడం నేర్చుకుంటారు. టెలివిజన్ కార్యక్రమాలు మరియు సినిమాలు యువతకు ఎక్కువగా ఈ ప్రవర్తనను నేర్పిస్తాయి. పిల్లలు టీవీ లో హింసను చూసినప్పుడు, వారు అలాంటి ప్రవర్తనను నేర్చుకుంటారు. ఇది సాంఘిక అభ్యాసన సిద్ధాంతంకు ఉదాహరణ.

- (A) నైపుణ్య అభ్యాసనం (B) శబ్ద అభ్యాసనం
(C) పరిశీలనాత్మక అభ్యాసనం (D) భావన అభ్యాసం

9. _____ are distorted perception of stimuli that exist, whereas hallucination is perception of objects or events that have no external reality. 1

- (A) Confusion (B) Delusion
(C) Illusion (D) Sensation

_____ అనేది ఉన్న ఉద్దీపనల యొక్క వక్రీకరించిన అవగాహనలు, అయితే భ్రామకం అనేది బాహ్య వాస్తవికత లేని వస్తువులు లేదా సంఘటనల యొక్క అవగాహన.

- (A) గందరగోళం (B) మిథ్యాభ్రమ
(C) భ్రాంతులు (D) సంచలనం

10. _____ refer to the expectations concerning the roles males and females should perform and the ways they should behave. 1

- (A) Social roles (B) Gender roles
(C) Family roles (D) Personal roles

పురుషులు, స్త్రీలు నిర్వహించవలసిన పాత్రలు, వారు ప్రవర్తించవలసిన తీరుకు సంబంధించి ఉన్న అంచనాలను చూడండి.

- (A) సామాజిక పాత్రలు (B) లింగ పాత్ర
(C) కుటుంబ పాత్రలు (D) వ్యక్తిగత పాత్రలు

11. _____ are a set of interconnected beliefs, information and examples about social objects, events and people. 1

- (A) Schemas (B) Mental set
(C) Concept (D) Stereotypes

ఇవి సామాజిక వస్తువులు, సంఘటనలు మరియు వ్యక్తుల గురించిన ఒక దానితో ఒకటి అనుసంధానించబడిన నమ్మకాలు సమాచారం మరియు ఉదాహరణల సమితి.

- (A) వ్యూహం (B) మానసిక ధోరణి
(C) భావన (D) మూస ధోరణి

12. When we see another person coming late for a meeting and drop her notes on the floor, we are likely to reach a conclusion that the person is 'disorganized and clumsy'. We tend to explain the cause of 'coming late' and 'dropping notes' to internal causes. When we are in the same position then we are likely to attribute the reasons of the same happening to external causes, such as, there was a traffic jam and the floor was slippery. This is an example of - 1

- (A) optimistic bias (B) fundamental attribution error
(C) negativity bias (D) confirmatory bias

మన ముందు ఒక వ్యక్తి సమావేశానికి ఆలస్యంగా వచ్చి, తన నోట్స్ కింద పడేసుకుంటే, మనం ఆ వ్యక్తిని అస్తవ్యస్తంగా, తొందరపాటుగా ఉన్నాడని నిర్ధారణకు వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఆలస్యంగా రావటం మరియు నోట్స్ పడేసుకోవడం, వంటి వాటికి మనం అంతర్గత కారణాలను ఆపాదిస్తాము కానీ, అదే పరిస్థితి మనకు ఎదురైనప్పుడు, మనం ట్రాఫిక్ జామ్ అవ్వటం లేదా నేల జారేదిగా ఉండడం వంటి బాహ్య కారణాలను దానికి ఆపాదించే అవకాశం ఉంది.

- (A) ఆశావాద పక్షపాతం (B) మౌలిక ఆపాదన దోషం
(C) ప్రతికూల పక్షపాతం (D) దృవీకరణ పక్షపాతం

13. When we prevent ourselves about thinking of certain topics we engage in _____. 1

- (A) counterfactual thinking (B) thought suppression
(C) schemas (D) social cognition

మనం కొన్ని విషయాల గురించి ఆలోచించకుండా మనల్ని మనం నిరోధించుకున్నప్పుడు, మనం _____ అనే ప్రక్రియలో పాల్గొంటున్నాము.

- (A) వాస్తవ వ్యతిరేక ఆలోచన (B) ఆలోచన నివారణ
(C) యోజాన నిర్మాణాలు (D) సామాజిక జ్ఞానం

14. _____ is characterized by false sensory perceptions in the form of seeing something which is physically not there and hearing some voices that are actually not there. 1

- (A) Illusion (B) Hallucination
(C) Delusion (D) Confusion

భౌతికంగా లేని వాటిని చూడటం నిజంగా లేని శబ్దాలను వినటం వంటి తప్పుడు ఇంద్రియ అవగాహనలతో ఇది గుర్తించ బడుతుంది.

- (A) భ్రాంతి (B) భ్రామకం
(C) మిథ్యా విశ్వాసం (D) గందరగోళం

15. This type of conflict occurs when the individual has to choose between two or more desirable goals. In this kind of conflict both the goals are desirable, for example choosing between two marriage invitations on the same evening. 1

- (A) Approach-approach conflict
(B) Avoidance-avoidance conflict
(C) Approach-Avoidance conflict
(D) None

ఈ రకమైన సంఘర్షణలో, ఒక వ్యక్తి రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కావలసిన లక్ష్యాల మధ్య ఎంచుకోవలసి వస్తుంది. ఈ రకమైన సంఘర్షణలో, రెండు లక్ష్యాలు కావాల్సినవే. ఉదాహరణకు, ఒకే సాయంత్రం రెండు పెళ్ళి ఆహ్వానాల మధ్య ఎంచుకోవడం.

- (A) ఎంపిక – ఎంపిక సంఘర్షణ (B) నివారణ – నివారణ సంఘర్షణ
(C) ఎంపిక – నివారణ సంఘర్షణ (D) ఏదీ కాదు

16. _____ means preservation of the stocks of resources including environmental resources and exhaustible resources. The major cause of worry about sustainability of development is supposed to be the wasteful consumption style. 1

- (A) Social development (B) Sustainable development
(C) Financial development (D) Psychological development

వనరుల నిల్వలను, పర్యావరణ వనరులను మరియు తరిగిపోయే వనరులను సంరక్షించడం దేని ఆర్థం అభివృద్ధి యొక్క మనుగడ గురించి ప్రధాన ఆందోళనకు కారణం వృధాగా ఉండే వినియోగ శైలి అని భావిస్తారు.

- (A) సామాజిక అభివృద్ధి (B) సుస్థిర అభివృద్ధి
(C) ఆర్థిక అభివృద్ధి (D) మానసిక అభివృద్ధి

17. Which one is not a step taken to sustainable life ? 1

- (A) Use as less electricity as you can.
(B) If you have a garden, consider composting the vegetable wastes.
(C) Try to reduce the amount of material you use and buy. Reuse containers and any other items that you can.
(D) Use only one side of paper.

సుస్థిర జీవితం కోసం తీసుకునే చర్యలలో ఒకటి కానిది ఏది ?

- (A) సాధ్యమైనంత తక్కువ విద్యుత్తును వాడండి.
(B) మీకు తోట ఉన్నట్లయితే కూరగాయల వ్యర్థాలను కంపోస్ట్ చేయటం గురించి ఆలోచించండి.
(C) మీరు ఉపయోగించే మరియు కొనుగోలు చేసే వస్తువుల పరిమాణాన్ని తగ్గించడానికి ప్రయత్నించండి. కంటైనర్లు మరియు మీరు ఉపయోగించగలిగే ఏ ఇతర వస్తువు లైనా తిరిగివాడండి.
(D) కాగితం ఒక వైపు మాత్రమే ఉపయోగించండి.

18. _____ is an undesirable change in the physical, chemical or biological characteristics of air, land and water that may harmfully affect life.

1

(A) Population

(B) Pollution

(C) Production

(D) Conservation

గాలి, భూమి మరియు నీటి యొక్క భౌతిక, రసాయనిక లేదా జీవ లక్షణాలలో వచ్చే అనవసరమైన మార్పు, అది జీవితానికి హానికరంగా ప్రభావితం చేయవచ్చు.

(A) జనాభా

(B) కాలుష్యం

(C) ఉత్పత్తి

(D) సంరక్షణ

19. _____ gives us a concentric and a vertical model of our being. The development according to this is more or less similar to the development of Panch Koshas.

1

(A) Sri Aurobindo's perspective

(B) Sri Shankar's perspective

(C) Sri Ravi Shankar's perspective

(D) Sri Nath's perspective

ఇది మన ఉనికిని ఏకకేంద్రక నిలుపు నమూనాలో చూపిస్తుంది. దీని ప్రకారం అభివృద్ధి పంచకోశాల అభివృద్ధికి ఎక్కువ లేదా తక్కువ పోలి ఉంటుంది.

(A) శ్రీ అరబిందో దృక్పథం

(B) శ్రీ శంకరా దృక్పథం

(C) శ్రీ రవిశంకర్ దృక్పథం

(D) శ్రీ నాథ్ దృక్పథం

20. ____ is not mere external appearance. It includes the whole existence that includes physical, social and spiritual parts of life.

1

(A) Organization

(B) Party

(C) Personality

(D) Person

ఇది కేవలం బాహ్య స్వరూపం మాత్రమే కాదు. ఇందులో జీవితంలోని భౌతిక, సామాజిక మరియు ఆధ్యాత్మిక భాగాలతో సహా మొత్తం ఉనికి ఉంటుంది.

(A) సంస్థ

(B) పార్టీ

(C) వ్యక్తిత్వ

(D) వ్యక్తి

21. Identify the dependent and independent variable in the given hypothesis.

“Healthy parent-child relationship facilitates emotional adjustment of children.”

2

“ఆరోగ్యకరమైన తల్లిదండ్రులు – పిల్లలు సంబంధం పిల్లల మానసిక సర్దుబాటుకు తోడ్పడుతుంది.” అనే ఊహలో, ఆధారపడిన మరియు స్వతంత్ర చరరాశులను గుర్తించండి.

22. Identify the type of variable :

2 × 1 = 2

(A) Variable that are concerned with the quality of physical environment during the conduct of experiment such as temperature, humidity and noise.

(B) Variables that are related to the very procedure of conducting the experiment when the participant is required to be tested across several conditions.

చరరాశి రకాన్ని గుర్తించండి.

(A) ప్రయోగం నిర్వహించే సమయంలో ఉష్ణోగ్రత తేమ మరియు శబ్దం వంటి భౌతిక వాతవరణం యొక్క నాణ్యతతో సంబంధం ఉన్న చరరాశులు.

(B) ఒక ప్రయోగంలో, పాల్గొనే వ్యక్తిని అనేక ప్రయోగాత్మక పరిస్థితులలో పరీక్షించినప్పుడు ప్రయోగ ప్రక్రియతో సంబంధం ఉన్న చరరాశులు.

23. Identify and label the emotions in the given options :-

2 × 1 = 2

(A) You see a man chewing pan/tobacco and spitting on the road

(B) You are about to go for an interview / exam

(Surprise, Disgust, Nervousness, Excitement)

మీరు ఇచ్చిన ఎంపికలలోని భావోద్వేగాలను గుర్తించి, తెల్పండి.

(A) పాన / పొగాకు నములుతూ రొడ్ల మీద ఉమ్మివేస్తున్న వ్యక్తి.

(B) మీరు ఇంటెర్వ్యూ / పరీక్షకు వెళ్ళబోతున్నారు.

(ఆశ్చర్యం, అసహ్యం, ఆందోళన, ఉత్సాహం)

24. (A) How many developmental tasks were described by Robert Havinghurst ?

(B) _____ is a developmental task of adolescence.

2 × 1 = 2

(A) రాబర్ట్ హావింగ్స్టర్ట్ ఎన్ని అభివృద్ధి పనులను వివరించాడు.

(B) యుక్త వయస్సు యొక్క అభివృద్ధి పని.

25. (A) Write down full form of ADHD and DSM - IV.

(B) Write down two types of mood disorder.

2 × 1 = 2

(A) ADHD మరియు DSM-IV యొక్క పూర్తి రూపాన్ని వ్రాయండి.

(B) రెండు రకాల మానసిక రుగ్మతలను వ్రాయండి.

26. (A) Management directs and uses threats and punishment to enforce orders and get the work done by subordinates. Involves one way downward communication.
- (B) Basically authoritative but permits some participation to subordinates. Involves two-way communication between boss and subordinates. Rewards and threats are employed to enforce the orders.

(Consultative, Authoritarian, Participative, Paternalistic)

2 × 1 = 2

- (A) ఆర్డర్ లను అమలు చేయడానికి మరియు కింది అధికారులచే పనిని పూర్తి చేయడానికి నిర్వహణ నిర్దేశిస్తుంది మరియు బెదిరింపులు మరియు శిక్షలను ఉపయోగిస్తుంది వన్ వే డౌన్ వర్డ్ కమ్యూనికేషన్ ను కలిగి ఉంటుంది.
- (B) ప్రాథమికంగా అధికారం ఉంది కాని ఆధీనంతో ఉన్నవారికి కొంత భాగస్వామ్యాన్ని అనుమతిస్తుంది. బాస్ మరియు సబార్డినేట్ ల మధ్య రెండు – మార్గం కమ్యూనికేషన్ ఉంటుంది. ఆజ్ఞలను అమలు చేయడానికి బహుమతులు మరియు బెదిరింపులు ఉపయోగించబడతాయి.
- (సంప్రదింపుల, నిరంకుశ, భాగస్వామ్య, పితృస్వామ్య)

27. Identify the guna prominent in the person described below :

2 × 1 = 2

- (A) This kind of person functions moderately in eating, sleeping and performing various activities. He or she meditates regularly and does all his or her work as worship of the Lord.
- (B) This type of person is very active, dynamic and addicted to work. If he or she does not have work to do, he or she will feel restless. This kind of a person likes to eat spicy food.

క్రింద వివరించిన వ్యక్తిలో ప్రముఖమైన గుణాన్ని గుర్తించండి.

- (A) ఈ రకమైన వ్యక్తి ఆహారం, నిద్ర మరియు వివిధ కార్యకలాపాలను నిర్వహించడంలో మధ్యస్థంగా పని చేస్తాడు. అతను లేదా ఆమె క్రమం తప్పకుండా ధ్యానం చేస్తారు మరియు అతని లేదా ఆమె చేసే పనులన్ని భగవంతుని ఆరాధనగా చేస్తారు.
- (B) ఈ రకమైన వ్యక్తి చాలా చురుకుగా, చైతన్యవంతంగా మరియు పనికి బానిసగా ఉంటారు. అతను లేదా ఆమెకు చేయవలసిన పని లేకపోతే అతను లేదా ఆమె అశాంతికి గురవుతారు. ఈ రకమైన వ్యక్తి స్పైసీ ఫుడ్ తినడానికి ఇష్టపడతారు.

28. Identify organizational subsystem given below from the options :

2 × 1 = 2

- (A) People work together on well defined tasks and integrated activities in different units (like production, marketing, HR) or departments.
- (B) People live in social relationships within an organization. This must not be viewed simply in terms of people and technology but also in terms of coordination or structure of work tasks based on following certain rules, regulations, norms and values.

(Technical, Structural, Managerial, Psychological)

ఎంపికల నుండి దిగువ ఇవ్వబడిన సంస్థాగత ఉపవ్యవస్థను గుర్తించండి.

- (A) వ్యక్తులు వేర్వేరు యూనిట్లలో (ఉత్పత్తి, మార్కెటింగ్, HR వంటివి) లేదా విభాగాలలో బాగా నిర్వచించబడిన పనులు మరియు సమీకృత కార్యకలాపాలపై కలిసి పని చేస్తారు.
- (B) వ్యక్తులు సంస్థలో సామాజిక సంబంధాలలో జీవిస్తారు. ఇది కేవలం వ్యక్తులు మరియు సాంకేతికత పరంగా మాత్రమే కాకుండా నిర్దిష్ట నియమాలు, నిబంధనలు, నిబంధనలు మరియు విలువలను అనుసరించడం ఆధారంగా పని మరియు పనుల సమన్వయం లేదా నిర్మాణం పరంగా కూడా చుడాలి.

(సాంకేతిక, నిర్మాణాత్మక, నిర్వాహక, మానసిక)

29. Identify which two parts of prana are mentioned here :

2 × 1 = 2

- (A) All things thrown out of body or rejected by the body such as sputum, perspiration, urine, faeces, etc. are expressions of _____
- (B) Digests the food collected in the stomach

ప్రాణ (prana) లోని ఏ రెండు భాగాలు ఇక్కడ పేర్కొనబడ్డాయో గుర్తించండి.

- (A) సెప్టం, చెయట, మూత్రం, మలం మొదలైన శరీరం నుండి విసిరివేయబడిన లేదా శరీరం తిరస్కరించిన అన్ని విషయాలు వ్యక్తీకరణలు.
- (B) కడుపులో సేకరించిన ఆహారాన్ని జీర్ణం చేస్తుంది.

30. Identify and write the stage of given developmental task.

4 × 1 = 4

- (A) Achieving new and more mature relations with age mates of both sexes
- (B) During _____ and aging various aspects of cognition like memory, learning, attention and speed of performance get adversely affected.
- (C) Preparing for marriage and family life.
- (D) Fine motor skills are necessary to engage in smaller, more precise movements, generally using the hands and fingers. Fine motor skills are different than gross motor skills which require less precision to perform the daily tasks.

ఇచ్చిన అభివృద్ధి పని యొక్క దశను గుర్తించండి మరియు వ్రాయండి.

- (A) రెండు లింగాల వయస్సు గల సహచరులతో కొత్త మరియు మరింత పరిణతి చెందిన సంబంధాలను సాధించడం.
- (B) జ్ఞాపకశక్తి వంటి జ్ఞానానికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలు సమయంతో మరియు వృద్ధాప్యం అభ్యాసం, శ్రద్ధ మరియు పనితీరు వేగం ప్రతికూలంగా ప్రభావితమవుతాయి.
- (C) వివాహం మరియు కుటుంబ జీవితం కొనసాగిస్తూ ఉంటుంది.
- (D) సాధారణంగా చేతులు మరియు వేళ్ళను ఉపయోగించి చిన్న మరియు ఖచ్చితమైన కదలికలలో పాల్గొనడానికి చక్కటి మోటార్ నైపుణ్యాలు అవసరం. రోజువారీ పనులను నిర్వహించడానికి తక్కువ ఖచ్చితత్వం అవసరమయ్యే స్థూల మోటార్ నైపుణ్యాల కంటే చక్కటి మోటార్ నైపుణ్యాలు భిన్నంగా ఉంటాయి.

31. Recognize and label the parts of non verbal communication channels :

4 × 1 = 4

- (A) _____ or body language deals with physical movement.
- (B) _____ or eye contact deals with the eyes.
- (C) _____ refers to touch as another channel of communication which is a function of culture.
- (D) _____ involves the use of social distance between people.

అశాబ్దిక భావప్రసారం యొక్క విభాగాలను గుర్తించి వాటి పేర్లు రాయండి.

- (A) _____ లేదా శారీరక కదలికలు భౌతిక చలనాన్ని వ్యక్త పరుస్తుంది.
- (B) _____ లేదా కంటిసైగలు అనేవి కన్నులకు సంబంధించినవి.
- (C) _____ స్పర్శ అనునది భావ ప్రసారం యొక్క మరోక ప్రక్రియ. ఇది సంస్కృతి యొక్క విధి (లేదా) పని.
- (D) _____ వ్యక్తుల మధ్య సామాజిక దూరంను కలుగ జేయునది.

32. Match the disorder with its associated category of disorders :

4 × 1 = 4

(A) Dissociative disorder	1. ADHD
(B) Anxiety disorder	2. Depression
(C) Mood disorder	3. Phobia
(D) Disorder of childhood	4. Depersonalisation
I. A-3, B-2, C-1, D-4	II. A-3, B-1, C-2, D-4
III. A-2, B-3, C-1, D-4	IV. A-4, B-3, C-2, D-1

రుగ్మతను దాని సంబంధిత రుగ్మతల వర్గంతో సరిపోల్పండి :

(A) డిసాసియేటివ్ డిజార్డర్	1. ADHD
(B) ఆందోళన రుగ్మత	2. డిప్రెషన్
(C) మూడ్ డిజార్డర్	3. ఫోబియా
(D) బాల్యం యొక్క రుగ్మత	4. వ్యక్తిగతీకరణ
I. A-3, B-2, C-1, D-4	II. A-3, B-1, C-2, D-4
III. A-2, B-3, C-1, D-4	IV. A-4, B-3, C-2, D-1

SECTION – B

విభాగము – B

33. Discuss in brief the main properties of a psychological test.

2

మనోవిజ్ఞానశాస్త్ర పరీక్షల యొక్క ముఖ్య లక్షణాలను క్లుప్తముగా విశదీకరించండి.

34. Define the process of sensation.

2

సంవేదన ప్రక్రియను వివరించండి.

OR/లేదా

Define extrasensory perception.

అతీంద్రియ ప్రత్యక్షంను వివరించండి.

35. Explain the term frustration.

2

నిరాశ అనే పదాన్ని వివరించండి.

OR/లేదా

What do you understand by the term ‘stress’ ?

ఒత్తిడి అనే పదం ద్వారా మీరు ఏమి అర్థం చేసుకొన్నారు.

36. Identify and explain any two behaviour that help in sustaining good health. 2

మంచి ఆరోగ్యమునకు సహాయ పడే ఏవేని రెండు ప్రవర్తనలను గుర్తించి వివరించండి.

37. Give any two features of Anandamaya Kosha. 2

ఆనందమయకోశం యొక్క ఏవైనా రెండు లక్షణాలను రాయండి.

OR/లేదా

Describe the Indian concept of personality.

వ్యక్తిత్వం యొక్క భారతీయ భావనను వివరించండి.

38. Explain the characteristics of a Tamsik person. 2

తామసిక వ్యక్తుల యొక్క లక్షణాలను వివరించండి.

39. Discuss in brief the main properties of a questionnaire. 3

ప్రశ్నావళుల యొక్క ముఖ్య లక్షణాలను క్లుప్తముగా వివరించండి.

OR/లేదా

Discuss the use of projective technique in measuring personality.

ప్రక్షేపక పరీక్షల యొక్క వాడడంను మూర్తిమత్వంను కొలుచుట యందు వివరించండి.

40. Define Attention. Explain determinants of attention.

3

అవధానంను వివరించండి. అవధానం యొక్క నిర్ణాయకాలు లేదా కారకాలను వివరించండి.

OR/లేదా

What do you understand by depth perception ?

లోతు ప్రత్యక్షత ద్వారా మీరు ఏమి అర్థం చేసుకున్నారు.

41. Explain three major types of parenting styles.

3

ఏవేని మూడు తల్లిదండ్రుల పెంపక పద్ధతుల గురించి రాయండి.

OR/లేదా

Highlight the characteristics of middle adulthood.

వయోజనదశ (మధ్యవయస్సు) యొక్క ముఖ్య లక్షణాలను వివరించండి.

42. Explain the components of attitude.

3

వైఖరుల యొక్క అంశాలను వివరించండి.

43. Give any six indicators of poor mental health. 3

మానసిక ఆరోగ్యం సరిగా లేదని తెల్పే ఆరు సూచికల గురించి రాయండి.

OR/లేదా

Discuss any three strategies of time management.

సమయ పాలనను గురించి ఏవైనా మూడు వ్యూహాలను చర్చించండి.

44. Explain three determinants of organisational climate. 3

సంస్థాగత వాతావరణం యొక్క మూడు నిర్ణాయకాలను వివరించండి.

45. Explain Maslow's hierarchy of needs. 5

మాస్లో అవసరాల సోపాన క్రమాన్ని వివరించండి.

46. Elaborate gross and fine motor skills during childhood. 5

బాల్యంలో స్థూల మరియు సూక్ష్మ చలన నైపుణ్యాలను విశదీకరించండి.

OR/లేదా

Discuss the factors determining the pattern of transition during adolescence.

కౌమారదశలో పరివర్తన నమూనాను నిర్ణయించే అంశాలను విశదీకరించండి.

47. Discuss different types of communication.

5

వివిధ రకాల భావప్రసారంను వివరించండి.

OR/లేదా

Explain any five features of communication.

భావప్రసారం యొక్క ఐదు (5) లక్షణాలను వివరించండి.

48. What do you understand by crowding? Explain some effects of crowding.

5

జనసమూహాలు లేదా గుంపులను గురించి, నీవు ఎట్లు అర్థం చేసుకొన్నావు. సమూహాల యొక్క

పరిణామాలను వివరించండి.
